

РОЗВИТОК ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГУМАНІТАРНОГО НАПРЯМУ В ПРОЦЕСІ ОПАНУВАННЯ ДИСЦИПЛІН АНАТОМІЇ, ФІЗІОЛОГІЇ, ВІКОВОЇ ФІЗІОЛОГІЇ, ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ

DEVELOPMENT OF HEALTHCARE COMPETENCE IN FUTURE HUMANITARIAN SPECIALISTS IN THE PROCESS OF MASTERING THE DISCIPLINES OF ANATOMY, PHYSIOLOGY, AGE PHYSIOLOGY, HYGIENE AND ECOLOGY

У статті розкрито важливість підтримання та збереження здоров'я майбутнього покоління та санітарно-гігієнічного виховання дітей. Висвітлені питання загострення цієї проблеми в останні роки в зв'язку з чинниками, що погіршують здоров'я дітей через впровадження технічних досягнень, засобів інформаційних технологій, малорухливий спосіб життя, перевтоми школярів, поширення шкідливих звичок у молодіжному середовищі.

Виявлено, що майбутні фахівці гуманітарного напрямку - це головні провідники знань зі здорового способу життя для шкільної молоді.

Підкреслена важливість впровадження компетентнісного підходу в зміст державного стандарту освіти та орієнтація навчальних програм на формування у молоді ключових компетентностей, до яких належить і здоров'язберігаюча. Суть вміння зберігати здоров'я майбутнього фахівця гуманітарного напрямку полягає в рисах особистості, що поєднують в собі систему знань з анатомії і фізіології людини, екології, валеології, вікової валеології, гігієни та інших областей природоосвітніх дисциплін, здібності застосовувати їх у професійній діяльності, вміння використовувати сучасні знання, організувати освітній процес на принципах здоров'язбереження, забезпечення захисту життя і здоров'я молоді, мотивація здорового образу життя, забезпечення рухової активності у звичайній та позаурочній діяльності.

Проведено аналіз праць науковців з питання «здоров'язберігаючої компетентності», актуальності здоров'язберігаючого виховання.

Розглянуто поняття «здоров'язберігаюча компетентність», її складові та основні шляхи її формування у майбутніх фахівців гуманітарного напрямку в процесі їхньої фахової підготовки. Виявлено необхідність розроблення методичної системи формування здоров'язберігаючої компетентності з дотриманням загальнодидактичних принципів навчання та взаємозв'язків освітньо-професійної програми підготовки майбутніх фахівців гуманітарного напрямку та Державного стандарту зі змістом освітнього процесу. Охарактеризована структура здоров'язберігаючої компетентності, яка розділена на три компоненти: когнітивний, мотиваційний і діяльнісний. Висвітлено шляхи формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх фахівців гуманітарного напрямку в процесі їхньої фахової підготовки.

З'ясовано, що формування здоров'язберігаючої компетентності студентів – майбутніх фахівців гуманітарного напрямку

- включає зміст дисциплін професійної науково-предметної підготовки, професійно-педагогічної підготовки, природничо-наукової підготовки, спецкурсів за вибором ЗВО і студентів.

Ключові слова: здоров'язберігаюча компетентність; здоровий спосіб життя; компетентнісний підхід; професійна підготовка; когнітивний, мотиваційний, діяльнісний компонент.

The article reveals the importance of maintaining and preserving the health of the future generation and sanitary and hygienic education of children. The issues of aggravation of this problem in recent years are highlighted in connection with factors that worsen children's health due to the introduction of technical achievements, information technology, a sedentary lifestyle, overwork of schoolchildren, and the spread of bad habits in the youth environment.

It is revealed that future specialists in the humanitarian field are the main conductors of knowledge on a healthy lifestyle for schoolchildren.

The importance of introducing a competency-based approach into the content of the state education standard and the orientation of educational programs to the formation of key competencies in young people, including health-preserving ones, is emphasized. The essence of the ability to maintain the health of a future specialist in the humanitarian field lies in the personality traits that combine a system of knowledge in human anatomy and physiology, ecology, valeology, age valeology, hygiene and other areas of natural education disciplines, the ability to apply them in professional activities, the ability to use modern knowledge, organize the educational process on the principles of health preservation, ensuring the protection of life and health of young people, motivating a healthy lifestyle, ensuring physical activity in regular and extracurricular activities.

An analysis of the works of scientists on the issue of "health-preserving competence", the relevance of health-preserving education. The concept of "health-preserving competence", its components and the main ways of its formation in future specialists of the humanitarian direction in the process of their professional training are considered. The need to develop a methodological system for the formation of health-preserving competence in compliance with the general didactic principles of training and the interrelationships of the educational and professional program for the training of future specialists of the humanitarian direction and the State Standard with the content of the educational process is identified. The structure of health-preserving competence is characterized, which is divided into three components: cognitive, motivational and activity. The ways of forming health-preserving competence of future specialists of the

УДК 378.147:[611/613+504]:613.955-049.34

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/77.29>

Мондич О.В.,

канд. пед. наук,
доцент кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти
Ізмаїльського державного гуманітарного університету

humanitarian direction in the process of their professional training are highlighted. It was found that the formation of health-preserving competence of students – future specialists of the humanitarian direction includes the content of disciplines of professional scientific and subject training, professional and peda-

gogical training, natural science training, special courses chosen by the higher education institution and students.

Key words: *health-preserving competence; healthy lifestyle; competency-based approach; professional training; cognitive, motivational, activity component.*

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Актуальною проблемою сучасної освіти є формування здоров'язберезувальної компетентності у майбутніх фахівців гуманітарного напрямку. Особливого значення набуває інтеграція цієї компетентності під час вивчення дисциплін, таких як анатомія, фізіологія, вікова фізіологія, гігієна та екологія. Це сприяє не лише професійному розвитку, а й формуванню усвідомленого ставлення до здоров'я як важливого ресурсу особистого та суспільного благополуччя. В даний час збереження здоров'я майбутніх поколінь є одним з ключових завдань держави: з одного боку, це пов'язано із загальним погіршенням здоров'я населення України через вплив ряду факторів – перш за все це, звичайно, війна; демографічні зміни, які спіткали нашу державу; рівень стресу в суспільстві та взагалі, стан навколишнього середовища, споживання з раннього віку висококалорійної їжі. Діяльність фахівців гуманітарного напрямку безпосередньо впливає на розвиток і соціалізацію дітей, формування способу життя на користь збереження і зміцнення здоров'я кожної дитини.

Також, в останні роки аспект збереження здоров'я і гігієнічного виховання дітей набув особливої гостроти, коли технічні досягнення і засоби інформаційних технологій постійно впроваджуються в повсякденну діяльність, а їх надмірне використання призводить до малорухливого способу життя – гіподинамії.

Постановка проблеми. У контексті загальнолюдських цінностей питання здоров'я людини є одним з основних. Як зазначено в Статуті (Конституції) Всесвітньої організації охорони здоров'я, володіння найвищим досяжним рівнем здоров'я є одним з основних прав людини без відмінності раси, релігії, політичних переконань, економічного і соціального статусу [1, с.69]. Важливим кроком у вирішенні цієї проблеми є впровадження компетентнісного підходу до змісту державних стандартів освіти та спрямованість навчальних програм на формування основних здібностей молоді, у тому числі на збереження здоров'я. Навчання молодого покоління здоровому способу життя здійснюється фахівцями гуманітарного напрямку, особливо актуальним це стає в умовах необхідності вдосконалення методів формування вміння зберігати здоров'я, надмірного впровадження технічних досягнень, використання засобів інформаційних технологій, зниження мобільності та перевтоми школярів, що призводить до погіршення здоров'я. Проблема збереження та підтримки здоров'я

постає перед усіма категоріями населення. Діяльність фахівців гуманітарного напрямку безпосередньо впливає на розвиток і соціалізацію дитини, формування її способу життя, сприяє збереженню та зміцненню здоров'я кожного. Ця проблема особливо актуальна у зв'язку з воєнними діями які відбуваються в Україні, рівнем стресу у якому перебуває все населення українського суспільства, тенденцією зростання захворюваності серед молодого покоління, негативними екологічними наслідками війни та діяльності людини в навколишньому середовищі та великим поширенням шкідливих звичок серед молоді [2].

У сучасних умовах відбувається досить стрімкий процес модернізації професійної підготовки майбутніх фахівців гуманітарного напрямку – формування її оновленого змісту, розробка інноваційних форм, інструментів і методів компетентнісного навчання. Погоджуємося з висновком О. Савченко про те, що «особистісна і професійна підготовка вчителя – локомотив якісних змін в освіті. Професійний гуманний вчитель – велика цінність для дитини, держави, батьків» [3, с. 14].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Професійну компетентність педагогів визначають та розкривають у своїх роботах В. Бобрицька, В. Горашук, О. Савченко, Г. Кривошеєва, Ю. Кулюткіна, О. Прометун та ін. Поняття «здоров'язберігаюча компетентність» досліджували у своїх наукових працях Д. Воронін, О. Антонова, І. Анохіна, А. Маркова, Л. Мітіна та ін. В. Брехман, В. Горашук, О. Дубогай, В. Лозинського, З. Малькова, В. Оржеховської, М. Таланчук велику увагу приділяли вивченню основ здоров'язберігаючого виховання. Актуальність досліджень у цій галузі посилюється із впровадженням реформи Міністерства освіти і науки України – Нової української школи (НУШ): необхідністю реалізувати нову стратегію розвитку освіти в Україні, орієнтовану на здоров'я суб'єктів освітньої діяльності, що забезпечує формування, збереження та зміцнення здоров'я молоді; зростаючими вимогами Нової української школи до фахівців гуманітарного напрямку, здатних забезпечити формування, збереження та зміцнення здоров'я молоді та браком науково-практичних рекомендацій з технології формування здоров'язберігаючої компетентності майбутніх фахівців [7].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Основною метою даної роботи є визначення і розкриття поняття «здоров'язберігаюча компетентність», її складових і основних методів формування в процесі професійної підготовки

майбутніх фахівців гуманітарного напрямку. Метою даної роботи є характеристика структури здібностей до збереження здоров'я майбутніх фахівців та визначення основних методів їх формування.

В нашому дослідженні використовується визначення, наведене в Законі України «Про вищу освіту» [4], де поняття «компетентність» визначається як динамічна комбінація знань, умінь, практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність успішно здійснювати професійну та навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

При визначенні сутнісних характеристик здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців гуманітарного напрямку ми орієнтувалися переважно на перелік компетентностей, зазначених у Концепції Нової української школи та Рекомендаціях Європейського парламенту і Ради Європи щодо розвитку ключових компетентностей для навчання впродовж життя. Питання здоров'язбережувальної діяльності майбутніх фахівців гуманітарного напрямку розглядається з точки зору забезпечення здорового способу життя молоді шкільного віку [5] та валеологічної освіти учнів [6]. Уміння зберігати здоров'я розглядалося багатьма вченими як проблема збереження та зміцнення здоров'я людини (І. Зимня, Д. Воронін, А. Хуторський, В. Сергієнко, Л. Грицюк, О. Савченко). Здоров'язбережувальна діяльність розглядається науковцями як важлива складова професійної діяльності вчителя, здоров'язбережувальна підготовка майбутніх фахівців гуманітарного напрямку є найважливішою ланкою професійної підготовки в сучасних умовах, а формування вмінь зберігати і зміцнювати здоров'я молоді – одним із завдань професійної освіти.

Ми розуміємо здатність до здоров'язбереження як професійну якість, що забезпечує компоненти здоров'я: фізичну, психічну, соціальну, духовну складові здоров'я та екологічну чистоту навколишнього середовища. Здатність до збереження здоров'я повинен забезпечувати здоровий спосіб життя у всіх сферах, а також організацію навчання та праці. Біологічна, психологічна та соціальна гармонія та професійна активність у житті людини є критеріями цієї здатності.

Дослідники визначають особливі, психосоціальні (життєві навички) на користь здоров'я людини як складову його здатності зберігати здоров'я [6]. Вони включають такі життєві навички: позитивну самооцінку, самоконтроль, управління стресом, мотивацію до успіху, аналіз проблем та здатність приймати продумані рішення, критичне, творче мислення, плідне спілкування, здатність до співчуття, навички вирішення конфліктів, здатність протистояти негативним соціальним впливам тощо.

До спеціальних здібностей відносяться знання санітарно-гігієнічних норм та їх дотримання, раціональне харчування, рухова активність, загартовування, організація дозвілля, навички надання першої медичної допомоги і т. д. [8].

Аналіз наукових досліджень показує необхідність розробки методичної системи формування здоров'язберігаючих умінь відповідно до державних стандартів, з загальнодидактичними принципами освіти і взаємозв'язком освітніх і професійних програм підготовки майбутніх фахівців гуманітарного напрямку, а також зі змістом освітнього процесу навчання. Необхідно підтримувати логіку природничо-наукової комунікації на всіх рівнях освіти, від дитячого садка до початкової, загальної середньої та вищої професійної освіти.

На наш погляд, здоров'язберігаюча компетентність майбутніх фахівців гуманітарного напрямку складається з когнітивного, мотиваційного та діяльнісного компонентів (рис. 1); її розуміємо як властивість особистості, яка об'єднує систему знань з анатомії та фізіології людини, гігієни, екології, вікової фізіології, валеології, вмінь і навичок їхнього застосування в професійній діяльності, здатність використовувати сучасні знання з цих дисциплін, вміння організовувати освітній процес на принципах здоров'язбереження, бажання дотримуватися здорового способу життя, мотивації для забезпечення охорони життя й здоров'я молоді, їхньої рухової активності в урочній та позаурочній діяльності.

Рис. 1. Структурні компоненти здоров'язберігаючої компетентності майбутніх фахівців гуманітарного напрямку

Структурні компоненти здоров'язберігаючої компетентності майбутніх фахівців гуманітарного напрямку:

- когнітивний (відображає рівень знань і умінь);
- мотиваційний (прагнення внести свій внесок у якісну професійну діяльність майбутніх фахівців гуманітарного напрямку, усвідомлення необхідності здоров'язберігаючих заходів;
- діяльнісний (практичні навички).

Зрозуміло, що формування теоретичних знань є головним завданням традиційної системи освіти, заснованої на парадигмі знань. Під час навчання в ЗВО майбутній фахівець гуманітарного напрямку, вивчаючи спеціальність, набуває знання з основ здоров'я, вивчає літературу по здоров'язберігаючої діяльності, позакласних заходів і т.д. Таким чином, когнітивний компонент складається з знань змісту навчальних матеріалів з анатомії та фізіології людини, гігієни, екології, вікової

фізіології, валеології. Отримує загальне поняття про здоров'я, фізіологічні основи його збереження, зміцнення і формування, психофізіологічні основи процесу навчання, загальну закономірність росту і розвитку дитини, функціональну основу розвитку дитячого організму; основу педагогіки збереження здоров'я (основа знань вікових, психофізіологічних, індивідуальних особливостей молоді); вплив екологічних факторів на здоров'я. Отож, когнітивний компонент формування компетентності включає в себе знання психофізіологічних особливостей молоді, санітарних вимог до особливостей навчальної діяльності та виховних заходів, взаємозв'язок екологічних умов і здоров'я [9].

Елемент мотиваційного компонента включає в себе прагнення внести свій вклад в якісну професійну діяльність майбутнього фахівця гуманітарного напрямку, тобто прагнення до успіху і усвідомлення необхідності занять, що зберігають здоров'я. Необхідність формування мотиваційних елементів ми пояснюємо тим, що майбутні фахівці гуманітарного напрямку повинні мати прагнення до творчого вирішення завдань, пов'язаних зі здоров'язберігаючою діяльністю, мати стимули до успіху і кар'єрного росту.

У процесі розробки мотиваційного компоненту формування вміння зберігати здоров'я, ми вважаємо, що необхідно враховувати вимоги програми навчання молоді:

1) дотримання особистих інтересів учня, результати психолого-педагогічних досліджень з питання мотивації;

2) акцентувати увагу на розвитку мотиваційних факторів здоров'язберігаючої діяльності в залежності від мети і призначення підготовки майбутніх фахівців;

3) враховувати принципи розвиваючого навчання;

4) забезпечити максимальну доступність для студентів форм, методів і засобів для впровадження в освітній процес.

Формування мотивації включає в себе розвиток пізнавального інтересу до здоров'язберігаючої діяльності, прагнення до систематичного розвитку, характер самооцінки майбутнього педагога, емоційність ставлення до оволодіння здоров'язберігаючих технологій. Навчальна діяльність учня краще здійснюється за рахунок позитивного ставлення до навчання, розвитку пізнавального інтересу, потреби в придбанні знань, умінь і навичок.

Формування діяльнісного компонента здібностей залежить від сформованості мотиваційного і когнітивного компонентів, забезпечуючи при цьому їх успішне функціонування.

Основою діяльнісного компонента є практичні навички, набуті в процесі навчання:

– вміти критично проаналізувати і відбирати навчальні матеріали (загальні відомості про

будову і функціонування дитячого організму, про збереження здоров'я, його розвиток та зміцнення; знання і вміння з гігієни, екології та ін.);

– оволодіння методикою навчання і виховання молоді на фізіологічних засадах здоров'язберігаючої педагогіки, індивідуалізація і диференціація навчання відповідно до вікових особливостей розвитку дитини; діагностика показників фізичного розвитку і вищої нервової діяльності учнів. Технічні аспекти професійної поведінки (прийоми запобігання перевтоми, прийоми побудови ситуацій успіху навчання; вміння оцінювати готовність дитини до систематичного навчання і т.д.);

– навички оцінки якості освітнього середовища відповідно до індивідуальних, вікових та психофізіологічних особливостей дитини;

– знання фізіологічних основ інклюзивної освіти, розуміння анатоми-фізіологічних особливостей учнів з особливими потребами, вміння надавати підтримку учням з особливими потребами тощо.

Аналіз наукових джерел показує, що майбутні фахівці гуманітарного напрямку характеризуються базовими (аналогічно ключовим) здібностями, серед яких виділяються фахові, загальнофахові та спеціальнофахові компетентності.

На першому місці в групі цих компетентностей стоїть фахова, яка виконує функції мотивації і стимулювання, проектувальні, організаційні, конструктивні, спеціалізовані якості, які потрібні при виконанні дослідницьких, контрольних, аналітичних і рефлексивних функцій. Ознакою конструктивної компетентності є здатність адаптувати знання і вміння одного виду професійної діяльності до іншого. Здібності вибирати раціональні методи, форми і засоби професійної педагогічної діяльності. Проектувати та конструювати навчальні заняття, виховні заходи і т. д. навички розробки методичного забезпечення освітнього процесу.

Іншими базовими компетентностями викладачів є соціальні, загальнокультурні, здоров'язберігаючі і т. д.

Суть розвитку вміння здоров'язбережувальної діяльності майбутніх фахівців гуманітарного напрямку полягає в засвоєнні професійних ролей вчителів, заснованих на поглибленні знань про морфологічні та функціональні особливості організму, навичках організації освітнього процесу на принципах здоров'язбереження, а також у формуванні відповідального ставлення до здоров'я молоді та свого власного здоров'я, професійної мотивації для забезпечення творчої самореалізації в здоров'язберігаючому аспекті професійної діяльності.

На переконання вчених, фахівці гуманітарного напрямку, які працюють на принципах педагогіки здорового способу життя, відрізняються індивідуальними здібностями і якостями, які визначають

їхні здібності та вмінням самостійно шукати, збирати, аналізувати, представляти і передавати інформацію про здоров'я, ЗСЖ, здійснювати превентивну роботу, моделювати, проектувати та приймати правильні рішення, творчо і ефективно вирішувати завдання, які виникають перед ними в процесі діяльності, впроваджувати сучасні здоров'язберігаючі технології в свою повсякденну і професійну діяльність.

Суть вміння зберігати здоров'я майбутнього фахівця гуманітарного напрямку полягає в рисах особистості, що поєднують в собі систему знань з анатомії і фізіології людини, екології, валеології, вікової валеології, гігієни та інших областей природоосвітніх дисциплін, застосовувати їх у професійній діяльності, вміння використовувати сучасні знання, організувати освітній процес на принципах здоров'язбереження, забезпечення захист життя і здоров'я молоді, мотивація здорового образу життя, забезпечення рухової активності у звичайній та позаурочній діяльності.

Молодь найбільше схильна до впливу навчання, тому доцільно використовувати цей вік для навчання дітей основам здорового способу життя. Враховуючи важливість і необхідність формування вміння зберігати здоров'я у студентів майбутніх фахівців гуманітарного напрямку, слід приділяти велику увагу їх професійній підготовці. Розглянемо основні шляхи формування вміння зберігати здоров'я у студентів майбутніх фахівців гуманітарного напрямку Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Формування здоров'язберігаючої компетентності студентів включає в себе зміст дисциплін професійної науково-предметної підготовки, професійно-педагогічної підготовки, природничо-наукової підготовки, спецкурсів за вибором ЗВО і студентів, зокрема:

1) основних дисциплін професійної науково-предметної підготовки – анатомії, фізіології, валеології, вікової фізіології, гігієни тощо;

2) дисциплін природничо-наукової предметної підготовки – екології, безпеки життєдіяльності, психології;

3) спецкурсів за вибором ЗВО і студентів – «Здоров'язбережувальні освітні технології», різні методики навчання дисциплін, «Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї», «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Теорія та методика екологічної освіти та становлення нової екологічної культури», «Фізіологічні механізми регуляції гомеостазу», «Основи інклюзивної освіти» та ін.

З огляду на теоретичні дослідження, розуміємо, що інтеграція змісту різних дисциплін здоров'язбережувальної спрямованості сприятиме ефективності формування компетентності студентів, їх здібностей, готовності до здоров'язбережувальної діяльності в освітніх установах.

Основою для формування змісту цих дисциплін стало практичне застосування знань в освітньому процесі, спрямованість наукової інформації на особистісні інтереси студентів. Організаційна форма навчання передбачає лекції, практичні заняття, лабораторні роботи, самостійну роботу студентів та науково-дослідну діяльність майбутніх фахівців гуманітарного напрямку. Екскурсії, робота з діагностичним обладнанням, наочність медіаосвіти, робота проблемних груп (участь у проектній діяльності), волонтерство дозволяє студентам реалізувати навчальні матеріали, які сприяють розвитку логічного мислення, стимулюють глибокі асоціації, особистісний сенс навчання. Вибір методів навчання студентів робиться з акцентом на використання інтерактивних технологій, які відповідають безпосередньому і постійному залученню студентів в діяльність, що є однією з закономірностей навчального процесу.

Основними видами розумової діяльності учнів у процесі навчання є практичне застосування знань, спрямованих на формування понять, набуття навичок, проведення здоров'язберігаючих заходів зі школярами.

Для розвитку навичок мисленнєвої діяльності пропонуються завдання на розробку міні-проектів, в результаті виконання яких проводяться презентації засвоєних навичок здоров'язбережувальної спрямованості. Студенти вчать викладати добре пророблений матеріал в різних формах, підкреслювати основні моменти, пояснювати суть теоретичних узагальнень, відповідати на прямі і непрямі питання, пояснювати і представляти засвоєні теоретичні положення за допомогою прикладів і фактів, проводити лінії зв'язку з раніше вивченими, проектувати набуті знання для пояснення явищ і фактів і таке інше, в ході навчання використовуються підручники, довідники, методичні рекомендації, навчальні посібники на електронних і паперових носіях, дидактичні матеріали, медіа- та освітні ресурси (відео, атласи, презентації). Вибір засобів навчання залежить від дидактичної мети і змісту заняття.

Формування здібностей студента в системі знань з анатомії і фізіології людини, екології, валеології, вікової фізіології, гігієни та інших областей природоосвітніх дисциплін розглядається як керований динамічний процес, який, по суті, спрямований на досягнення високого рівня підготовки до професійної діяльності та розробляється відповідно до наукових принципів та підходів у певних освітніх умовах, використовуючи методи навчання, розроблені та адаптовані відповідно до етапів професійної соціалізації.

Навички та вміння формуються не тільки в змісті інформаційних матеріалів, але і в правилах поведінки, порадах. Щоб допомогти учням краще засвоювати матеріал, впроваджуються

інтерактивні методи навчання з використанням комп'ютерних технологій. На заняттях застосовуються сюжетно-рольові ігри, рухливі ігри на свіжому повітрі, ментальна гімнастика, музикотерапія, кольоротерапія і навчальний комплекс вправ, спрямованих на зміцнення і підтримку м'язів. Підготовка відеопрезентацій по збереженню і зміцненню здоров'я молоді, впровадження новітніх технологій, створення проблемних ситуацій, використання розвиваючих завдань на пробних уроках і заняттях. Організація і проведення рухливих ігор на перервах сприяють формуванню вміння зберігати здоров'я, вести здоровий спосіб життя і мотивувати фахівців гуманітарного напрямку та їх учнів дотримуватися правил безпечної поведінки.

Висновки. Таким чином, питання нарощування потенціалу для збереження здоров'я є одним з пріоритетних в контексті підготовки фахівців гуманітарного напрямку, оскільки він сприяє зміцненню здоров'я учнів і відіграє вирішальну роль у формуванні освітнього середовища для збереження здоров'я. Майбутні фахівці гуманітарного напрямку повинні будувати освіту, засновану на фізіологічних і психологічних принципах створення умов, що сприяють фізичному і психічному благополуччю, підтримці здоров'я і вихованню високої культури здоров'я серед учнів. Рішення проблеми збереження свого здоров'я криється в самому собі, знанні і розумінні проблем, які його формують, зберігають, зміцнюють і відновлюють, а також в умінні дотримуватися правил здорового способу життя. Оскільки рівень здоров'я людини залежить від багатьох факторів: генетичних, соціально-економічних, екологічних, діяльності системи охорони здоров'я, рівня особистісної освіти і таке інше, формування вчителем усвідомленого ставлення до здоров'я молодого учня є запорукою його здоров'я на наступному етапі розвитку особистості. Робота по формуванню основ здорового способу життя увінчується успіхом при виконанні наступних умов: розроблення системи заходів по формуванню основ здорового способу життя в навчальному процесі і в позакласній діяльності. Заходи проводяться за наступними напрямками: розширення уявлень учнів про складові здорового способу життя, формування гігієнічних навичок у роботі з молодшими школярами, розширення знань учнів

про будову людського організму, інтеграція знань про розпорядок дня, формування стійких негативних уявлень про деструктивні фактори, вплив на здоров'я екологічних чинників та інше.

Дана стаття не вичерпує вирішення всіх аспектів проблеми напряму Перспектива подальших досліджень спрямована на вивчення шляхів формування вміння зберігати здоров'я в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців гуманітарного напрямку.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Мохоньок З. А. Здоровий спосіб життя учнів як педагогічна проблема. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 4 (88). С. 299–307.
2. Мондич О.В. Проблема формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх учителів початкової школи. *Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Вип. 28 (1-2020). Київ : Міленіум, 2020. С. 319–331.
3. Здоров'язбережувальна компетентність учителя Нової української школи. Навчально-методичний посібник в таблицях і схемах / Упорядники Коваль О.В., Погасій І.О. Чернігів : НУЧК імені Т.Г. Шевченка, 2019. 40 с.
4. Пристинський В.М., Пристинська Т.М., Фролова О.О., Ярхо І.С. Підготовка педагога до реалізації професійних функцій щодо забезпечення здорового способу життя. *Молодий вчений* : науковий журнал. 2019. № 2 (76). С. 270–274.
5. Основи здоров'язбережувальної компетентності. Курс підготовки учителів. Модуль 1. Здоров'я, безпека і превентивна освіта. URL: <http://multycourse.com.ua/ua/page/15/53>
6. Циганова, Г. В. Інтеграція здоров'язбережувальних технологій у підготовку майбутніх педагогів. *Педагогічний альманах*. 2019. № 44. С. 18–25.
7. Литвинчук, О. В. Компетентнісний підхід до формування здоров'язбережувальної компетентності студентів. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2018. № 17. С. 12–16.
8. Савчук, О. П. Здоров'язбережувальна компетентність у контексті Нової української школи. *Освіта та педагогічна наука*. 2020. № 1. С. 34–38.
9. Присяжнюк, А. М. Вплив технологій здоров'язбереження на успішність студентів. *Збірник наукових праць СумДПУ імені А. С. Макаренка*. 2021. № 9. С. 45–52.